

Mozgássérült gyermekek a Rogers iskolában

(Interjú Farkas Gáborral)

Esély: Az Együtt-lét Alapítvány célja, hogy olyan integrált általános iskola jöjjön létre, ahol együtt tanulhatnak mozgássérült és egészséges gyerekek. Hogyan jutottatok arra a gondolatra, hogy ilyen iskolát kellene alapítani?

Farkas Gábor: Van egy nyolc éves mozgássérült kisfiúnk, aki járóképtelen, és szembekerültünk azzal a problémával, hogy nem találtunk megfelelő megoldást a taníttatására. Magyarországon tulajdonképpen három lehetőség létezik a mozgássérült gyerekek iskoláztatására. Az első és legismertebb az intézeti elhelyezés, de ebből is csak három van Magyarországon: a Pető Intézet, a Mexikói úti Mozgásjavító Általános Iskola és a halmozottan fogyatékosok sálya általános iskolája. A második lehetőség az, hogy az ember különböző kapcsolatok révén talál egy olyan pedagógust, aki esetleg hajlandó felvenni a gyereket a normál osztályba. De az esetek többségében ez sem járható út, mert egy 30 fős osztályban a pedagógustól nem várható, hogy fokozottan figyeljen a mozgássérült gyerekekre. Ráadásul, ha a mozgássérült gyerekek egyedül vannak az osztályban, fennáll a veszélye, hogy olyan értékrend alapján ítélik meg, ami többet árt, mint használ. A harmadik lehetőség az, hogy otthon marad a gyerek, és magánúton végzi el az iskolát, ami az elszigeteltség és a gyerektársaság hiánya miatt nem jó megoldás. Miután egyik sem tetszett a három lehetőség közül, ezért úgy döntöttünk, hogy megpróbálunk egy alapítványt létrehozni, amelynek segítségével az általunk elképzelt integrált oktatást megvalósíthatjuk.

E.: Hány éve született meg ez a megoldás?

F. G.: Két éve. A szervezési munkát 1990 márciusában kezdtük. Elég nehezen indult. Rengeteg embernél és a legkülönbözőbb hivatalokban jártunk. De az üzletemberek úgy gondolkoznak, hogy ennek se neve, se semmije nincs, tehát kár adni. Az a bizonyos első egymillió forint hiányzott. Miután nem találtunk sem olyan híres embert, sem olyan jól menő vállalatot, aki, illetve amely beszállt volna az alapítványba, úgy döntöttünk, hogy mi magunk leszünk a híres emberek. Atyai örökségből van egy telekrészünk, ami körülbelül 300 ezer forintot ér, ezzel és 30 ezer Ft készpénzzel létrehoztuk az Együtt-lét Alapítványt. Sok tiszteletkört futottunk, de hosszú ideig úgy nézett ki, hogy nem tudjuk megvalósítani célkitűzéseinket. A szerencse és a véletlen műve volt, hogy a Rogers alapítványi iskolával kapcsolatba kerültünk. A *Mai Nap*-ban jelent meg róluk egy újságcikk, amelyre egyik ismerősünk hívta fel a figyelmemet. Aztán megkaptuk a címüket, és felkerestük őket. Dr. Gábor Annának

hívják az iskola szakmai vezetőjét. Nagyon örültünk ennek a fordulatnak, mert pont egy ilyen iskolára gondoltunk eredetileg, mint a Rogers iskola. Megegyeztünk velük, hogy az idén szeptemberben induló 20 fős első osztályba 3 mozgássérült gyereket is felvesznek. A 3 gyerekből két nehezebb eset lesz, és egy járóképes. Két felnőtt lesz az osztályban: egy pedagógus és egy pedagógus asszisztens, aki főleg a mozgássérült gyerekekre fog figyelni. Lesz részállásban szomatopedagógus és logopédus is.

Már megismerkedtünk a pedagógusokkal. Fiatalok, lelkesedéssel csinálják a szakmájukat, ami a legfontosabb egy iskolában. Nagyon jó, hogy ez egy szabadabb elvű iskola, ahol a gyerekek személyiségét sokkal jobban figyelembe veszik. Az első osztályban a tananyagot hat ünnep köré csoportosítják. Mindegyik ünnep után egy hét szünet van, ami abból a szempontból is jó, hogy ilyenkor több időt lehet fordítani a tornára, a mozgásfejlesztésre. Napi négy óra van az első osztályban 8–12-ig, és ebből két óra az, ami komoly foglalkozás. Ez azért is szerencsés, mert a mozgássérült gyerekeknél a figyelem összpontosítását nehezebben megy, tehát gyorsabban fáradnak. Egyébként délután a gyerekek különböző kreatív foglalkozásokon vesznek részt. Hetente kétszer van angol oktatás. Úgy tudjuk, hogy nagy a túljelentkezés, hatvanan jelentkeztek a 20 helyre. Azt nem tudom, hogy mit fognak szólni, amikor kiderül, hogy mozgássérült gyerekek is lesznek az osztályban, de a hatvanból csak lesz húsz, aki ennek ellenére ide akar járni.

E.: A mozgásfejlesztés hogyan illeszthető be az iskola keretei közé?

F. G.: Az iskolának valószínűleg nem lesz tornaterme, mert a Rogers iskola is épp abban a helyzetben van, hogy szeptemberre új épületet kell keresnie. De a tanrenden kívül pár órára – amennyire tölünk telik – igyekszünk gyógytornát biztosítani. Ha lesz elég pénzünk, akkor mindenképpen fogunk ilyet csinálni, már csak azért is, mert biztosan lesznek olyan foglalkozások, amelyeket úgysem lehet az egészséges gyerekekkel együtt csinálni. Az integrált oktatás nem azt jelenti, hogy mindent együtt kell csinálni. Sokszor ez képtelenség is volna.

E.: Milyen megállapodás született az együttműködés pénzügyi kérdéseit illetően?

F. G.: A Rogers iskolának 1500 Ft a havi díja. A mozgássérült gyerekeknek is ennyi lesz. A megállapodás az, hogy minden többletköltséget az Együt-lét Alapítvány fedez a Rogers iskolának. Na most van egy olyan rendelet, hogy ahol fogyatékos gyereket oktatnak, ott az iskola minden gyerek után évi 80 ezer Ft-ot kap. Ezt a Rogers iskola is megkapja. Az első évben olyan 1 millió Ft körüli üzemeltetési költségünk lesz. Szükség van speciális székekre, melyek állíthatók és forgathatók, és speciális asztalokra. Az írástanulás nehézségei miatt minden gyereknek, vagy majdnem minden gyereknek kell egy villanyírógép vagy egy számítógép. Mivel a kettő között nincs olyan nagy árkülönbség, ezért inkább a számítógépre szavazok. Az oktatásra, sőt még mozgásfejlesztésre is használható. Egyszeri beruházásként kell még szereznünk egy fénymásológépet, mert elég sok olyan speciális anyag van, ami könyv formájában nálunk nem hozzáférhető. Kellenek még tapadó alátétek, hogy a füzetek ne csússzanak el,

vastag ceruzák és egyéb segédeszközök. Ezt csak Nyugatról lehet beszerezni. És még egy dolog van: a közlekedés. Vagyis úgy kell megcsinálni az iskola belső kiképzését, hogy ezek a gyerekek tudjanak közlekedni. Tehát a lépcsőkhöz rámpákat kell építeni, a WC-kbe néhány kapaszkodót kell felszerelni. A második évben már csak a bér jellegű költségek, az új segédeszközök és a karbantartás költségei maradnak.

E.: Van remény arra, hogy szeptemberre összejöjjön az 1 millió Ft?

F. G.: Tulajdonképpen szeptemberig van még egy kis időnk. Meg az sem akkora gond, ha az első két hónapban még nincs számítógép. Tehát szeptemberig elég, ha meg tudjuk venni a speciális bútorokat, és van néhány hónapnyi bér. Ez körülbelül 2–300 ezer Ft. Ez olyan minimális összeg, hogy azt elképzelhetetlennek tartom, hogy ezt ne tudjuk összeszedni. Van egy ismerősöm, aki alapítvány menedzseléssel foglalkozik, és ha a kuratórium elfogadja, akkor vele fogunk szerződést kötni. Az öcsém Kölnben él, őt is mozgósítottuk, hogy próbáljon pénzt szerezni. Aztán híres külföldi embereket is megkerestünk. Például Pavarottit – akinek szintén fogyatékos gyereke van, és létrehozott erre a célra egy alapítványt. Írtunk a Vöröskeresztnek, a Társadalombiztosításnak, a bankoknak. Beadtunk egy pályázatot a Népjóléti Minisztériumba. Tárgyalunk a Máltai Szeretetszolgálatral, az önkormányzattal.

E.: Hosszú távon gondolkodtok-e azon, hogy egy önálló iskolát alapítsatok?

F. G.: Ez az alapítvány nyilvánvalóan nem egy osztályra jött létre. Minden attól függ, hogy erre mennyi embert lehet mozgósítani, és hogy mennyi pénz jön össze. Tehát ez egy olyan dolog, hogy most elindult valami, de hogy ennek pontosan mi lesz a folytatása, azt nem lehet még tudni. Fogalmam sincs, hány olyan szülő van, aki ilyen iskolába akarja adni gyermekét, és nem intézetbe, ami kétségkívül kényelmesebb megoldás. Beszéltünk a XII. kerületi általános iskolai igazgatókkal, akik közül többen mondták, ha az alapítvány megfizetné a többletköltségeket, akkor ők vállalnák mozgássérült gyerekek tanítását. Tehát ezek is továbbfejlődési lehetőségek. Nyilvánvaló azonban, hogy állami segítség és komoly szemléletváltozás nélkül egy alapítvány nem fogja tudni országosan megoldani ezt a kérdést.

(Az Együtt-lét Alapítvány számlaszáma: MHB 314-11080)